

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 3 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopane petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Pokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v približju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovite, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

SLOVENSKI NAROD
velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto . . K 24 — Četrt leta . . K 6 ·
Pol leta . . „ 12 — En mesec . . 2 ·
V upravnštvo prejemam na mesec K 190.
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto . . K 25 — Četrt leta . . K 6 ·
Pol leta . . „ 13 — En mesec . . 2 ·
Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko
in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom,
a hkrati se mora poslati tudi naročnina,
drugače se ne oziramo na dotočno na-
ročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli
naročnini brez ozira vsakemu, kdor je
ne vpošlje o pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

C. kr. uradna tajnost.

Gospod deželnim predsednikom Teodorom Schwarzem je pravzaprav šele nekaj tednov na Kranjskem, a že funkcijonira novi kurz, ki ga je prinesel v deželo, da je kar veselje. Politično upravo je postavil v službo sleparškega klerikalizma. Vlada je zapustila stališče objektivnosti in je postala ponizna izvrševalka ukazov in želja klerikalne stranke. Zgodi se to, kar je dobro za klerikalce; če je to tudi pravično in zakonito, za to se nihče ne meni.

Pa ne dovolj tega. Za klerikalce je razveljavljena celo uradna tajnost in uradne stvari se objavljujo v „Slovencu“, še predno so rešene.

Dokaz tega so „Slovenčeva“ počila o zadnjih dogodkih na Jesenicah.

Okrajno glavarstvo v Radovljici je razveljavilo izvolitev g. Trevna županom na Jesemicah. „Slovenec“ je to javil tisti dan, ko je bil odlok dostavljen jeseniškemu županstvu. Na

Jesenicah ni nihče vedel o stvari. Mi smo se natančno informirali in lahko na podlagi teh informacij povemo, da ni noben jeseniški klerikalec tisti dan govoril z županom ali z občinskim tajnikom, da nobeden niti slutil ni, kak odlok je prišel iz Radovljice.

„Slovenčev“ telegram je datiran z Jesenic. To je pa fingirano. Če nihče izmed klerikalcev na Jesenicah ni vedel za odlok, tudi ni mogel „Slovencu“ brzovajiti. „Slovenec“ je mogel izvedeti za stvar le direktno pri okrajnem glavarstvu v Radovljici in sicer še predno je bil odlok dostavljen. Brez dvoma se je torej kršila uradna tajnost, kar bi gospod Teodor Schwarz prav lahko dognal s pomočjo brzovajnih uradov, česar pa najbrže ne bo hotel storiti.

Da pa se pri okrajnem glavarstvu izdajajo uradne tajnosti in da je s tem izdajanjem uradnih tajnosti v zvezi komisar Schittnik, za to imamo jasen dokaz v sobotnem „Slovencu“. Komisar Schittnik je razpustil prizivno komisijo in je imenoval v drugo. Ta komisija še ni imela nobene seje in vsled tega tudi Pongratz ali Klinar, od katerih bi utegnili klerikalec kaj izvedeti, še nista bila v stanu povedati, kako stoji z reklamacijami. Samo komisar Schittnik ve, kake reklamacije so vložili pristaši narodno-napredne stranke. Kako je mogel to izvedeti? Pač ne drugače, kakor da mu je kdo izdal uradno tajnost, in ker ve za to uradno tajnost samo komisar Schittnik, je čisto gotovo, da je komisar Schittnik bodisi v neposredni ali v posredni zvezi s „Slovencem“.

Mi se zaradi tega čisto nič ne razburjam. Pribili smo to le v namen, da spozna občinstvo novi kurz, ki ga je vpeljal deželnim predsednikom gospod Teodor Schwarz na Kranjskem.

Državni zbor.

Na Dunaju, 30. jan.

Že davno se ni nobeno zasedanje avstrijskega parlamenta tako mirno in harmonično pričelo, kakor danšnje. Ni bilo nakupičenih nujnih predlogov, niti običajne vladne izjave z neizogibno debato, ki se je potem vsakokrat razpredla po več dni. Ker je to zadnje zasedanje parlamenta, je videti, kakor da se mu ne zdi vredno napenjati svojih moči.

Med interpelanti so bili tudi koroški poslanci, ki so nahrulili naučnega ministra, zakaj statistična centralna komisija poslovenja nemška (?) krajevna imena na Koroškem. — Posl. Licht je vprašal ministrskega predsednika zaradi carinskega in trgovinsko političnega postopanja napram

Srbiji. Vprašal je: 1. Kaki nagibi so vodili avstrijsko vlado, da je pretrgala trgovinska pogajanja s Srbijo in zaprla mejo proti uvozu srbske živine? 2. V kakem stanju je sedaj ta zadeva?

Potem se je pričela debata o rekrutnem zakonu, ker je bil odklonjen Chocov predlog, naj se začne najprvo razpravljati o zavarovanju privatnih uradnikov v glede pokojnine. Ako se rekrutni zakon jutri dožene, pride ta zadeva na vrsto v četrtekovi seji. — V debati o rekrutnem zakonu je govoril prvi posl. prof. Sternberg. Po svoji navadi je kritikoval vse: armado, častnike, justico, parlament itd. O častnikih je reklo, da imajo premalo vere (?), vsled česar postanejo kmeti fantje pri vojakih socialni demokrati (?). Bivšemu ministrskemu predsedniku Körberju je očital, da je neki njegov sorodnik, državni uradnik, posnevoril denar nabožnega zaklada, a ministrstvo je naprosilo časopisje, naj o tem molči. Sedanjemu ministrskemu predsedniku je očital, da dobiva njegov sin iz dispozicijskoga fonda grofa Goluchowskega po 6000 gld. na leto. Potem je zelo ostro kritikoval politiko grofa Goluchowskega. Najzankanjejsa balkanska država se sramuje pogajati se s tem grofom. Go-

vornik se je hvalil, da je bil svoječasno intimen prijatelj kralja

Milana ter je bil vsled tega zelo natančno poučen o politiki grofa Goluchowskega. Krivda naše zunanje politike je baje, da je padel Milan, da sta bila umorjena kralj Alekzander in Stambulov, ki so bili svoječasno edini prijatelji Avstro-Ogrske na Balcanu. Poveljeval je cesarja Viljema, kralja Edvarda in predsednika Roosevelta, kako si prizadevajo povzdigniti moč in blagostanje svojih dežel. Pri nas pa postane gledališči intendant, aks vsled omehčanih možgan ne more več učiti plesati baletnih deklek, ravnatelj prvega bančnega zavoda v Avstriji. Ker je vlačil tudi vladarja v svojo kritiko, mu je predsednik operoval zagrozil, da mu odtegne sede.

Posl. Schramek je polemizoval proti Sternbergovemu govoru ter zahteval znižanje vojaške službe na dve leti.

Posl. Onciu je govoril proti pomadžarjenju armade na Ogrskem, češ, da se skupnost v armadi mora ohraniti za vsako ceno.

Posl. Fresl je govoril proti dovolitvi rekrutov.

Posl. dr. Scheicher je imenoval parlament hišo ironije. Le dve skupini sta v parlamentu, ki nista delali škandalov, temuč sta vedno pripravljeni za delo; zastopniki trgovinskih zbornic in veleposestva. In te dve skupini hočejo sedaj vreči iz zbornice. Glede konflikta s Srbijo je reklo, da so ga provzročili Madjari v svojo korist.

Nato se je debata prekinila ter se nadaljuje jutri.

Volilna reforma.

Dunaj, 30. januarja. V poslanskih zbornicah se širijo čudne vesti o vladnem načrtu za volilno reformo. Vladni načrt je baje popolnom ne-sprejemljiv za desnico kakor za levico. Vse to je tudi vlad že znano ter se že pripravlja, da razpusti parlament. Veljava sedanjam mandatom ugasne še pred Veliko nočjo. Baje je prestolonaslednik

najhujši nasprotnik vladne volilne reforme.

Poslanci dr. Šusteršič, dr. Ploj in Robič so bili danes pri ministrskem predsedniku in ministru notranjih zadev ter protestovali zoper nameravano prikrajšanje štajerskih in koroških Slovencev pri razdelitvi mandatov. Oba ministra sta seveda vse obljudila.

Ogrska kriza se bliža rešitvi?

Budimpešta, 30. januarja. Protiv spravnih akcij, da prevzame koalicija ministrstvo, so posebno nekateri devidenti, v prvi vrsti pa baron Banffy. Veudar je skoraj zagotovljena stvar, da prevzame prehodno ministrstvo pl. Szell. V kolikor bodo odločevali voditelji koalicije, se sme smatrati, da je zagotovljeno. Koalicija sploh ne dobi nikakih koncesij. Le glede vojaškosodnega jezika je dovolj cesar razpravljati. Tudi na gospodarskem polju ni koncesij.

Dunaj, 30. januarja. V nemških poslanskih krogih veda, da dobe Madjari koncesijo v tem, da se premesti skupno finančno ministrstvo in z njim dvorni zbornični arhiv z Dunaja v Budapešto, in sicer se v ta namen izločijo akti, ki se tičajo Ogrske. Ako se to res zgodi, hočejo tudi Čehi zahtevati, da se akti, ki se tičajo Češke, prepreljejo v Prago.

Carinska vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Dunaj, 30. januarja. Srbska vlada je poslala avstro-ogrski vladni noto, v kateri se Avstriji odreka pravica, zapirati mejo proti uvozu živine in mesa, ker v Srbiji ni živinskih bolezni.

Belgrad, 30. januarja. V današnji seji skupščine sta se prečitala dva kraljeva ukaza, s katerima se vlad pooblašča, da sklene trgovinske pogodbe z Nemčijo in Črnomorjem. Obenem se je prečital dopis finančnega ministra, da se umakne zakonski načrt glede posojila pri dunajski banki „Union“.

ljisko močjo, meni je pa kaj prijetno delo divje šumenje mogočne Drave, ki se je zjezeno in trdrovratno zaganjala v velikanske skale, hoteč si napraviti gladko pot, katera je le njena last. Mehka travica pod črnozelenimi jelšami, ki so kot otožni čuvaji obrastovale nizek breg penaste vode, me je vabilo k sebi v prijateljski objem. Nisem si dal dvakrat reči; ulegel sem se v hladno senco in ni minulo pet minut in že sem spal. V sanjah pa sem sedel na uredniškem stolu in pisal efektne članke za svoj list, čigar lastnik sem bil izključno jaz. Veselja mi je utripalo srce pomislivšemu, da sem dosegel že 3000 naročnikov, ki mi vsi redno plačujejo, kar je pri časopisih tako redka prikazan, da bi jo kmalu imenoval čudež.

Zbudil sem se, ko je pošiljal solnce zadnje pramene svoje svetlobe na zemljo. Vstal sem in se zravnal ter segal v hlačna žepa. Kot bi me bil pičil gad! V žepu, kjer sem imel navadno denar, ni bilo razen šestih soldov nobenega vinarja več. Po tleh sem pregledal vsako ped zemlje po desetkrat, a krvavo potrebovanega denarja ni bilo v moji bližini.

LISTEK.

„Beneški trgovec“.

Gosp. Oton Zupančič nam je poslal naslednji dopis:

Ne svojemu, nego ugledu „Slovenske Matice“ sem dolžan naslednje pojasnilo.

Poročevalc o knjigah „Slovenske Matice“ v podlistku „Slovenskega Naroda“ piše o mojem prevodu „Beneškega trgovca“, da je „seveda iz nemščine“, da je „za silo“, da je pa vendar — o kako milostno! — „bolje nekaj, nego nič“.

Da je prečital skriti gospod samo prvo stran in jo primerjal z nemškim prevodom (z angleškim „seveda“ ne morem zahtevati), bi ne stal tisti trdni „seveda“ več tako nepremično pred njega duševnim očesom. Svoj

prevod iz nemščine sem namreč poznje primerjal natančno z izvirnikom in ga temeljito predelal; skušal sem, da budi prevod kolikor mogoče dobeseden, kjer to ne, vsaj „domiseln“; hotel sem pa tudi, da ne budi pre-

niški umotvor. Jezik je krasen, diktacija je poetična, vsaka vrsta tega prevoda kaže, da je njegov oče pravi pesnik. V svoji recenziji sem pa upošteval v prvi vrsti to, da je pri prevodih klasičnih del točnost prevoda ravno tako važna, kakor estetična dovršenost prevoda, le glede točnosti sem opozoril na težave, ki jih ima vsak prelagatelj, če ni popolnoma zmožen jezik, v katerem je pisan original. Po tem, kar mi je znano o prevodih Shakespearevih del na druge jezike imam prepričanje, da je Shakespeare nemogoče res točno prevesti, ako ni prelagatelj specijalist v angleščini. Schlegel, Tick, Dingelstedt, Gildemeister in drugi, so znali angleški takoj dobro kakor nemški, a vendar se je prav zadnji čas pri revizijski nemških prevodov Shakespearevih del pokazalo, da so original na mnogih mestih napačno umeli in napačno preložili. Pierre Loti je lani preložil „Kralja Learja“ na francoski jezik. Loti zna perfektno angleški in kakor je pojasnil v pariškem „Figaro“, se je dve leti bavil s proučevanjem Shakespeareove angleščine in studiranjem komentarjev, vedoč, da

se je od Shakespeareovih časov premenil smisel mnogih angleških fraz in besedi — in vendar se mu je učitalo, da je njegov prevod mestoma napačen. O gosp. Zupančiču vem, da angleščine ni zmožen in da je moral svoj prevod napraviti po nemškem prevodu. Ako ga je primerjal z izvirnikom, kateremu je dodana interlinearna za šolske namene prirejena nemška prestava — tako je tudi Funtek preložil Shakespearea — mu je to morda mnogo pomagalo, ali perfektno poznanje angleščine in Shakespearevega jezika je to težko nadomestilo. Kritično oceniti prevoda Zupančičevega nisem zmožen jaz in sploh nobeden sedanji Slovenc, ker nimamo nobenega specialističnega angleščino, površno poznanje jezika pa v to še ne zadostuje.

Ko sem bil urednik.

Spisal Bistričan.

(Konec.)

Da si vsaj nekoliko izbjem iz glave mračne misli, sem zapustil zoper mesto in jo ubral na levi dravski breg. Solnce je sijalo z vso svojo ju-

Sofija, 30. januarja. Trgovinske zbornice v Ruščku, Varni in Plovdivu so sklenile čestitati srbski vladni predsedniku srbske trgovske zveze in predsedniku velikega protestnega shoda, da so se tako vrlo zoperstavili proti poskusu Avstro-Ogrske, ki je hotela uničiti srbsko-bolgarsko carinsko zvezo. Zbornice žele Srbiji najboljših uspehov v zapričetih borbi za blagor srbskega in bolgarskega naroda.

Belgrad, 30. januarja. Revizija potnih listov iz Avstro-Ogrske došlih potnikov se je z današnjim dnem zelo poostrial. Vsak potnik mora svoj dokument takoj dati pri policijskem komisarijatu potrditi.

Grška se razorožuje.

Carigrad, 30. januarja. Ministrski predsednik Theodokis je sporočil zbornici program nove vlade. Napovedal je razne reforme za zboljšanje političnega in gospodarskega položaja. V ta namen se zniža vojaška služba in stalna armada se reducira na polovico sedanje njene moči. Proračun za leto 1906, izkazuje 843.176 drahem preostanka.

Položaj na Ruskem.

Odesa, 30. januarja. V Tiflisu je bil z bombo ubit načelnik generalnega štaba, general Grigaznov. — Med vožnjo v Rigo pa je bil v želesniškem vozlu umorjen bogati grof Wenge-Lambdorff.

Petrograd, 30. januarja. „Novo Vremja“ poroča, da se državni osnovni zakoni spremene tako, da se vladarju odvzame naslov „neomejena oblast“. Na ustavo ne bo treba prizegati. Zakonodajno oblast dobe vladarja, duma in državnih svetov. Ako kateri teh kak zakon zavrne, ne more priti več v istem zasedanju na vrsto. Sploh preveva načrt tudi v ostalih točkah liberalni duh.

Kralj je mrtev, živio kralj!“

Kodanj. 30. januarja. Danes proti poldnevu se je pred Amalienborgom trlo na tisoč ljudstva. Točno ob 12. uri je stopil na balkon ministrski predsednik ter trikrat zaklical: „Kralj Kristijan IX. je mrtev; živel kralj Frederik VIII!“ Množica je začela viharno nazdravljalji novemu kralju. Takoj so na vseh javnih poslopjih razobesili zastave — črne so morali umakniti — in cela baterija je izstrelila novemu kralju v pozdrav. — Novi kralj je nato stopil na balkon ter imel slediči nagovor na ljudstvo: „Nas vseh kralj, moj preljubljeni oče, je zatiskil oči. Tiho in mirno je zaspal, do zadnjega izpolnjujoč kraljevske svoje dolžnosti. Ako sedaj prevzamem jaz težko dedčino, je moja zaupljiva nada in odkrita molitev, da bi mi bila dana moč, voditi dalje vladu v duhu mojega preljubljenega očeta, v sporazumljenu z narodom in njegovimi izvoljenimi.“

Novi danski kralj se imenuje

Jezen sem se vrnil domov.

Komaj sem stopil v redakcijo — kaka ironija! — že pride za menoj gospa in mi pripoveduje, da se je oglasil naročnik, ki je plačal 60 krajcarjev kot poluletno naročnino. Denar je sprejela ona, češ, da ne bi bilo pametno ljudi dvakrat mučiti za tak znesek. In odstevajoč desetico za desetico na mizo, se je zlobno muzala, kot bi se hotela posmehovati žalostnemu finančnemu stanju uprave liste.

Mene je pa to obnašanje docela razjezilo. Že sicer kažejo ti vragi svoje preziranje in zaničevanje do človeka, ki ima to smolo, da ga je rodila slovenska mati in da svojega rodu ni hotel zatajiti. Ošabnost jim bliska iz oči, prevzetnost iz hoje, oboje pa iz vsake besede. Fiksno idejo imajo, da je Nemec polubog, Slovenec pa že poluživina, ki je zato na svetu, da služi in tlačani svojemu gospodu Nemcu, ki se šopiri in širi po slovenski zemlji.

In zdaj še to zlobno posmehovanje! Sklenil sem zato takoj drugo jutro oditi iz Beljaka.

Pred odhodom sem bil še pri odgovornem uredniku našega lista in mu povedal ves položaj, da je Vrb-

Frederik VIII. Dosedanje ministra, ki je podalo demisijo, je kralj naprosil, da ostane na svojem mestu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. januarja.

Vse zaman! Že leta in leta vodijo duhovniki strastno vojsko proti našemu listu. Kar je v njihovih močih store vse, da bi saj odvrnili nekaj naročnikov od „Slov. Naroda“, toda vse prizadevanje, vse grožnje, ves terorizem, vsi škofovi inkvizicijski ukazi — vse je zaman. V teh letih najstrastnejšega preganja smo „Slov. Narod“ trikrat povečali in vendar zmagujemo stroške brez težav, ker od leta do leta rase število naših naročnikov. Danes ga na celiem slovenskem jugu ni dnevnika, ki bi imel te približno toliko naročnikov in odjemalcev, kakor „Slov. Narod“. „Slovenec“ je za več tisoč naročnikov in odjemalcev za nami. Duhovniki ga ponujajo za vsako ceno; za 6 do 8 K ga dajejo, a še ga ljudje ne marajo. Ves januar je „Slovenec“ na kolevih prosil in moledoval svoje naročnike, naj se ga vendar usmilijo in naj pošljejo naročnino do 25. t. m., sicer se jim bo list ustavil. V našem listu ni bilo nikdar čitati takega beračenja in ga ne bo. Pri nas se list, kakor to store vse spodobne administracije, gotovi dan ustavi vsakemu, kdor ga ni plačal in vse je v redu. To vse ve „Slovenec“ prav natančno, to ga boli ali kaj, ko je vse zaman, kar store malopridni duhovniki, da bi nam škodovali. Predvčerajšnjim je „Slovenec“ pisal, da nam naročniki na kupe vračajo list. Oj, reva neumna! Vsa budalost „Slovenčeva“ se razvidi iz tega, da se prav sedaj vodstvo „Narodne tiskarne“ posvetuje zastran na bave rotacijske mašine, ker je število naročnikov in odjemalcev toliko, da s sedanjimi velikimi stroji že ni več mogoče pravočasno dotiskati „Slov. Narod“.

„Slovenec“, zaščitnik nemških listov. Glasilo ljubljanskega škofova se je zavzelo za nemško-klerikalni list „Südösterreichische Stimmen“, ker smo pribili, kako nevaren list je to za Slovence, katere skuša pod katoliško kinko spraviti v nemške kremlje, katerim naj se nikdar več ne iztrgajo. List, ki vabi na Watstianovo vsenemške shode in potem poroča o njih, je „Slovenec“ vzorovščinski list in „Slovenec“ piše: „Kdor ta list napada, ne dela narodu v korist. Taktika pa naj se pusti uredništvu, ki razmere zelo dobro pozna in ima kot sotrudnike spretnemoči.“ Spretni so naši klerikalci takrat, kadar se jim gre koga raznaroditi in ga vsužnji v internacionalno katoličanstvo, kar je namen gori imenovanega časopisa. Ako še povemo, da „Slovenec“ vabi na naročbo „Südösterreichische Stimmen“, ki pišejo ime ljubljanskemu odškofu.

„Ali ne poznate Vrbnik?“ sem vprašal začudeno.

„Jaz nobenega!“

„Kdo vas je pa naprosil, da ste postal odgovorni urednik „Naturfreunda“?“

„Urednik Leon Reiter.“

Spoznal sem, da je zviti Vrbnik še z napačnim imenom nafarbal svojega odgovornega urednika, ki je klical sedaj vse socialno demokratične peklenske svetnike na pomoč in obljubil, da se maščuje za tak škanadal, kolikor Vrbnik zaslubi.

Ko sem odhajal iz redakcije, kjer mi je mrknila moja sreča, čakala me je na hodniku gospa. Težko ji je bilo za mene in govorila je o moji bodoči ženitvi, kako mi je treba nevesto izbrati, ne prenaglo, ampak premišljeno. Njena hči Beti, da me spoštuje, in da se je proti svoji mami prav laskavo izrekla o meni... Naj kaj pišem in kadar mi bo dopuščal čas, naj se oglašim, sprejet bom

ljanskega škofova z „Jeglitsch“ in prof. dr. Medveda z „Medwed“, mislimo, da je označeno, kakšno narodnjaštvo se razvija v „Slovenčevem“ uredništvu in da je ljubljanski Anton Bonaventura le toliko slovenski škofo, kolikor vlada nad slovenskim ljudstvom. — Da „Südösterreichische Stimmen“ ne podpirajo prav nič teženj Slovencev, je razvidno med drugim iz dejstva, da ga je slovenebistriška čitalnica opustila, na kar pravi „Domovina“, ki stoji sicer vedno na strani slovenskih duhovnikov: „Menda ni zavednega Slovenca, ki bi podpiral ta list.“ To je pač značilno za našega „Slovenca“!

Zlobnost nemšurškega magistrata.

Za pretečeno nedeljo je sklicala „Podravska podružnica Slov. plan. društva“ občini zbor v „Narodnem domu“ v Mariboru. Predsednik je pravilno naznani zborovanje 4 dni prej na kolkovanem pismu, na katerega je tudi pritisnil društveni pečat. V soboto ob 7. uru zvečer dobi predsednik priporočeno uradno naznanilo od mariborskega magistrata potom okrajnega glavarstva, ki prepoveduje zborovanje „weil der zur Abhaltung einer Vereinsversammlung ausserhalb des Bezirkes des Vereinsgesetzes erforderliche Nachweis des rechtlichen Bestandes des Vereines und der Legitimation des Überreichers der Anzeige nicht erbracht wurde.“ Vsako društvo je oglasheno pri politični oblasti in tudi naše. Ako že „slavni“ in „vsemogočni“ mestni urad ni verjet društvenemu naznanilu, naj bi bil vprašal okrajno glavarstvo, kateremu je itak posal prepoved. Drugi vzrok je, da se predsednik ni legitimiral! Ta prepoved je dokaz skrajne perfidnosti uradnega vodje in tudi mestnega župana, ki je lastnoročno podpisal prepoved. — Predsednik je drugo jutro telefonično prosil dovoljenja za zborovanje pri c. kr. namestništvu. To je takoj brzjavilo predsedniku: „Da ohne Akteneinsicht Entscheidung unternlich, wurde Stadtrat zur ungesäumten Berichterstattung aufgefordert.“ Zborovati na ta odgovor nismo mogli. Magistrat je tudi točno ob dveh poslal v „Narodni dom“ policijskega vodjo, ki je prinesel še eno prepoved in potem predsednika vprašal, „če bodo go spodi vendarle zborovali!“ — Še na Ruskem bi lahko zborovalo kakšno planinsko društvo, v Mariboru pa je to najbrž „staatsgefährlich“. Škandal! Ob 2. uri se je zbral precej udov, kajti ni bilo mogoče naznani, da je zborovanje prepovedano. Nekateri so prišli tudi od daleč. Kdo jim povrne stroške?

Tržaški škofijski konvikt

je ustanovil narodni škofov Dobrila iz ljubezni do svojega stiskanega naroda, do tužne Istre, ki toliko trpi pod italijanskim jarmom. Pod njegovo zaščito se je v gojencih-Slovenih gojil slovenski čut, zato je iz tega konviktka izšlo premnogo navdušenih mladeničev, ki so spoznavali svojo nalogo, katero so potem tudi vršili v blagor sebi in

vedno z odprtimi rokami in s prostim srečem!

Podal sem se na pot. Šest krajarjev svojega denarja sem imel s seboj in onih 60 soldov, ki jih je prinesel drugi naročnik. Iskal sem tudi prvega naročnika plačilo, ki ga je Vrbnik spravil za seme, a spravil ga je tako varno, da ga nisem mogel dobiti.

Na potovanju sem poskusil vse prijetnosti popotniškega življenja. Med drugim sem tudi rad pritiskal na kljuke župnišč. Marsikat župnik me je sprejel dobrodošno in me pogostil, kak drugi mi je dal po kratkem pomisleku groš, tretji je pa napodil psa v mene, ker sem bil presilen.

Sicer pa sta se mi zadnja dva slučaja večkrat pripetila nego prvi, a vkljub temu sem svoje potovanje raztegnil na deset dni, ko bi ga bil lahko izvršil v štirih.

Vrbnika nisem več videl. Bral sem pozneje v časopisih, da je tudi na Dunaju začel enako obrt kot v Beljaku, a tudi tukaj se ni hotel nihče pretepati za njegove duševne proizvode, zato jo je od tam ravno tako popihal daleč, daleč proč.

narodu. Odkar je pa zasedel prestol tržaškega škofo dr. Nagl, se je stvar zasukala v drugo smer. V zavodu je officialni jezik nemški in tudi občevalni med vodstvom in gojenci. Gojenci dobre le knjige družbe sv. Mohorja in sv. Jeronima ali pa kake misijonske in druge svete glasnike. Od ostalih dobivajo le take, ki so vodstvu všeč, dogodilo se je pa že tudi, da so iz takih knjig iztrgali strani, ki niso bile vodstvu všeč. Slovenski gojenci ne smejo peti slovenskih narodnih pesmi, katerih vsebina je erotična! (Duhovniki pa smejo prepevati pesem „Magnificat“, ki je vendar erotična!) Izmed listov ne smejo dijaki čitati nobenega, ki kritikuje n. pr. kakega Slovanom sovražnega škofo, tudi „Naša Sloga“ jim je prepovedana. Brati pa smejo in dobivajo zastonj klerikalno „Hrvatstvo“ in cel kup nemških klerikalnih listov, kot „Reichspost“, slovanofobski „Vaterland“, slovanožrski „Grazer Volksblatt“, „Osservatore Romano“, celo „L' Amico“, ki nima para v sovraštvu proti istrskim Slovencem; dobre nadalje vse različne nemške „Katholische Blätter“, „Katholische Kirchenzeitungen“, „Brixner Chroniken“ itd. Kdor zna gledati, vidi jasno, kam stremi škofov Nagl: v mladih slovenskih srčih ugonobiti čut našne zavesti in mu vcepiti pristnega nemško-rimskega duha. S tem gre Nagl na roke vlad in Rimu — in sebi!

Tako piše le glasilo nemškega škofo dr. Nagla!

Tržaški „Novi list“, glasilo škofo dr. Nagla, piše: „Profanacija je priejeti Ciril-Metodove plese. S plesovi se slovenska apostola ne častita. Kdor ima pravo srce za svoj narod v smislu svetih apostolov, bo radodarno dal, kar ima dati, ne da bi iskal lastne naslade po plesih in ne da bi toliko tratal za druge stvari pred plesom, na plesu in po plesu, ki niso čisti dobiček za družbo.“ Iz vseh teh besed si je ona zoprina nestrpnost in sovrašto do naše narodne družbe, ki je lastna škofov Nagl, zatiralcu slovenskih pravic in ljubljencu ljubljanskega „Slovenca“!

Imenovanje pri deželnem odboru.

Deželni vinarski potovalni učitelj, g. Fran Gombač, je bil v seji dne 27. januarja t. l. imenovan definitivnim deželnim komisarjem za vinarstvo in sadjarstvo. — V ravno tej seji je bilo definitivno mesto voditelja deželnozborske stenografske pisarne podeljeno g. Henrikom Pfeiferju, kateri bo v času, ko ni stenografskega dela za deželni zbor, prideljen deželnemu tajništvu kot konceptna moč v činu pisarniškega predstavnika.

Iz politične službe. Namestništveni tajnik in vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Ljutomeru plem. Rainer je imenovan okrajnim glavarjem. Začasni okrajni komisar dr. Emil Lubec je imenovan za stalnega okrajnega komisarja.

Imenovanje pri državnih zelenicah. Pristav v Kranju Ivan Soklič je postal postajenčnik v Dovjem.

Promocija. Jutri bo na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja modroslovja gospod Josip Menec, profesor na mestni realki v Idriji. Čestitamo!

Solska vest. Izprasan suplent gosp. Josip Pleničar je imenovan provizoričnim učiteljem-voditeljem na dvoraznici v Kropi.

Slovenski gledališče. Henrik Ibsenova igra „Sovražnik ljubljstva“, ki se je snoči predstavljala na slovenskem odu in v kateri je kot gost nastopil ravnatelj hrvatskega narodnega gledališča gosp. Andrija Fijan, ne spada med najboljša dela velikega škandinavskega pisatelja. Dasi je drama v tehničnem oziru prav spremno in večje zgrajena, vendar ji nedostaja tistih dramskih efektov, s katerimi se odlikujejo druge pisateljeve drame, na primer „Strahovi“. Dočim razpravlja Ibsen v svojih ostalih dramah o raznih socialnih in etičnih problemih, skuša v igri „Sovražnik ljubljstva“ zgolj pokazati, da je samo tisti v resnicu močan, ki je zapatušen od vseh in ki je navezan zgolj na svoje sile. Ta svoj aksiom podpreti in dokazati, tega pisatelj ni poskušal, marveč je samo komponiral dejanje, iz katerega naj bi sledilo pravilo, katero pisatelj v končni sceni polaga glavnemu junaku dr. Otonu

Stockmannu sam na usta, da je tisti močan, ki je sam. Peripetija drame se nahaja v prizoru, ko urednik Haustadt, ki je preje odločno stal na strani zdravnikov in obljubil, da bo z vsemi silami podpiral dr. Stockmannovo akcijo v zadevi zdravilišča, od kloni dr. Stockmannov članek in tej zadevi in uvrstil v „Ljubljski Glas“ županovo pojasnilo, da so dr. Stockmannove trditve o zastrupljeni vodni v kopalnišču neutmeljene in izvirajo zgolj iz težnje, škodovati mestu in kopalnišču. Stališča, ki ga zavzame „Ljubljski Glas“ napram dr. Stockmannu, je odločilno za nadaljni razvoj dejanja in povzroči, da se vse mesto digne proti zdravniku in zbere okrog župana in drugih mestnih prvakov. Preokret v mišljenu in nazirjanu urednikov „Ljudskega Glasu“ je nedvomno v igri preslabo motiviran. Prihod župana Ivana Stockmania v uredništvo in njegova izjava, da bi naprave, ki bi bile potrebne, ako bi bile dr. Stockmannove trditve o slabosti v kopalnišču utemeljene, stale 100.000 kron, pač nista dovolj tehtna vzroka, da bi postala urednika Haustadt in Billing kar mahoma iz najboljših prijateljev dr. Stockmannovih in zagovornikov njegovih idej najljutješa njegova nasprotnika, ki z vsemi močmi pomaga, da se mu omaja stališče in se ga socialno uniči. — Igra je bila prav dobro inscenirana in tudi igralo se je v celoti prav dobro, čimur je pač največ pri pomoglo to, da so vsi igralci potrudili, da dobi igra g. gosta Andrije Fijana čim najlepši in najdostojnejši okvir. Vlogo glavnega junaka v drami, dr. Otona Stockmania, je igral gosp. ravnatelj Andrija Fijan. Čim

